

Organizace požární ochrany

Pokyn GŘ HZS ČR č. 3/2014

- Organizace požární ochrany a organizace a úkoly jednotek PO v ČR, principy plošného pokrytí jednotkami PO, předurčenost jednotek PO,
- Integrovaný záchranný systém a jeho složky,
- Vnitřní organizace konkrétní jednotky SDH obce nebo jednotky SDH podniku,
- Orientace v zásahovém obvodu jednotky SDH obce nebo SDH podniku,
- Komunikace v jednotce PO,
- Úkoly člena dobrovolné jednotky ve vztahu k prostředkům speciálních služeb,
- Povinnosti a úkoly hasiče v jednotce PO a na místě zásahu,

Organizace požární ochrany

- Výkonem služby hasičů zařazených v jednotkách PO se rozumí veškerá činnost směřující k předcházení požárům a jejich zdolávání, snižování následků živelních pohrom a jiných mimořádných událostí včetně zvyšování akceschopnosti jednotky. Výkon služby probíhá v organizačním nebo operačním řízení,

- **Organizační řízení** se uplatňuje při činnosti hasičů v jednotce k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek,
- **Operační řízení** se uplatňuje při zásahu jednotky a plnění úkolů daných právním předpisem , jde o činnost od přijetí zprávy o skutečnostech vyvolávajících potřebu nasazení jednotky do jejího návratu na základnu po zásahu,
- **Operační řízení má přednost před řízením organizačním**

Základní úkoly jednotek PO

- **Požární zásah** podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků; požární zásah je činnost, která směřuje nejprve k lokalizaci a pak k likvidaci požáru, kdy je ukončeno nežádoucí hoření,
- **Záchranné práce** při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech (dále jen „mimořádné události“); obsahem záchranných prací jednotek při mimořádných událostech je odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí a vedoucí k přerušení jejich příčin, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí,

- **Na úseku ochrany obyvatelstva**; zejména se podílí na evakuaci obyvatel, označování oblastí s výskytem nebezpečných látek, varování obyvatel, dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku, humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití,
- **Podává neprodleně zprávy o svém výjezdu a zásahu** územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku HZS kraje,

Plošné pokrytí

- HZS kraje, v rámci přípravy dokumentů pro plošné pokrytí území kraje, stanoví v dohodě se zřizovateli jednotek kategorií jednotky a charakter speciálních záchranných prací a specializovaných úkolů pro ochranu obyvatelstva, které budou provádět (dále jen „předurčenost k záchranným pracím nebo pro ochranu obyvatelstva“),
- Princip plošného pokrytí spočívá v tom, že vnitřní organizace a vybavení jednotek PO včetně dislokace jednotlivých druhů a kategorií musí být volena tak , aby území obce bylo podle stupně nebezpečí zabezpečeno požadovaným množstvím SaP při splnění požadované doby dojezdu na místo zásahu ,

- Pro účely plošného pokrytí jsou jednotlivé druhy jednotek PO rozděleni do šesti kategorií (dále je JPO I až JPO VI),
- JPO I, JPO II, JPO III – mají územní působnost přesahující katastrální území obce, ve které jsou dislokovány,
- JPO IV, JPO V, JPO VI – mají místní působnost omezenou na obce nebo objekt svého zřizovatele,
- Při výběru jednotek Pom do kategorií se vychází z jejich operačních vlastností (rychlost výjezdu a působnost),

Rozdělení jednotek SDH

JPO II/1 - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s územní působností kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000,

JPO II/2 - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s územní působností kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000 ,

- **JPO III/1** - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s územní působností kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000,
- **JPO III/2** - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s územní působností kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000,
- **JPO V** - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s místní působností kategorie JPO V, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu,

IZS a jeho složky zákon č. 239/2000 Sb.

- Integrovaný záchranný systém (IZS) je efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události,

Základní složky IZS:

- Hasičský záchranný sbor České republiky,
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- Policie České republiky,

Ostatní složky IZS

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- Obecní policie,
- Orgány ochrany veřejného zdraví,
- Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- Zařízení civilní ochrany,
- Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím,

- Hasičský záchranný sbor ČR je hlavním koordinátorem a páteří integrovaného záchranného systému. V praxi to mj. znamená, že pokud zasahuje více složek IZS, na místě většinou velí příslušník Hasičského záchranného sboru ČR,

Vnitřní organizace jednotky

- **Jednotka SDH obce** – jednotka zřízená za podmínek uvedených v právním předpisu zpravidla jako organizační složka obce, kde výkon služby vykonávají dobrovolně členové jednotky SDH obce, kteří mají s obcí uzavřen pracovně právní vztah nebo jinou smlouvu o členství v jednotce,
- **Velitel jednotky** – je ustanoven zřizovatelem jednotky určitého druhu jednotky, odpovídá za výkon služby. V souladu s vnitřní organizací jednotky je velitelem jednotky také velitel velitel družstva nebo vedoucí skupiny nebo v operačním řízení určený velitel pro hasiče daného druhu jednotky,
- **Hasič** – člen jednotky SDH obce, člen jednotky SDH podniku nebo člen zařazený v požární hlídce,

- Zřizovatel jednotky jmenuje a odvolává velitele jednotky po vyjádření územně příslušného HZS kraje,
- Zřizovatel rovněž ustanoví na návrh velitele jednotky velitele družstev jednotky, strojníky, techniky, hasiče,
- Velitel jednotky odpovídá za činnost a připravenost jednotky, a to přímo zřizovateli,
- Hasiči, zařazení v jednotce, jsou podřízeni svému veliteli jednotky,
- Do jednotky lze zařadit a službu v jednotce mohou vykonávat pouze osoby starší 18 let, které splňují zdravotní způsobilost,

Úkoly člena dobrovolné jednotky k prostředkům speciálních služeb

Technické služby

- Upozorní velitele jednotky na všechny skutečnosti, které by mohly nepříznivě ohrozit bezpečné použití prostředků technické služby,
- Při převzetí prostředků technické služby zkontrolují jejich kompletnost, celistvost a neporušenost a zjištěné závady neprodleně nahlásí veliteli jednotky,
- Provádí stanovenou uživatelskou kontrolu,

Strojní služby

- Hasiči smějí obsluhovat, zkoušet, udržovat nebo opravovat prostředky strojní služby, pokud mají k této činnosti příslušnou způsobilost. To neplatí, pokud se na uvedené činnosti připravují pod odborným vedením,
- Zařadit hasiče k výkonu činnosti strojníka je možné pouze pokud je starší 21 let, jeho řidičské oprávnění musí odpovídat obsluhované požární technice, minimálně skupiny B. Tento požadavek se netýká strojníků určených pouze k obsluze požární stříkačky, kde se řidičské oprávnění nepožaduje,
- Hasiči odpovědní za plnění úkolů strojní služby musí mít odpovídající témata pravidelné odborné přípravy včetně prevence dopravní nehodovosti (příloha č. 10/S) a užití zvláštního výstražného zařízení (příloha č. 12/S),

Chemické služby

- Upozorní velitele jednotky na všechny skutečnosti, které by mohly nepříznivě ovlivnit výkon služby, např. sníženou fyzickou a duševní schopnost, nebo jinou indispozici či důvody, které jim zabraňují použít prostředky chemické služby nebo které by ohrozily jejich bezpečné použití ,
- Provádí stanovenou uživatelskou kontrolu,
- Udržují bezpečnou úpravu svého zevnějšku,
- Po použití prostředků chemické služby zodpovídají za jejich předání technikovi k provedení předepsaných kontrol,

Komunikace v jednotce PO

- Všichni členové jednotky by měli znát komunikační prostředky, kterými disponují, znát zásady rádiového provozu při komunikaci v družstvu, včetně nouzových situací, znát organizaci spojení u zásahu a signalizaci pro předepsané činnosti,
- Jinou formou dorozumívání jednotek jsou signály pro dodávku vody a varovné signály dávané pažemi. Signály pro dodávku vody se skládají z označení žadatele a výkonného signálu, varovné signály se skládají z označení nebezpečí, příjemce a výkonného povelu,

POZOR!

ROZUMÍM!

VPŘED! VODU!

STÁT! Vodu STAV!

POMALEJI! Tlak SNÍŽIT!

Nebezpečí! Všichni ZPĚT!

b) Lanem se signály provádějí následujícím způsobem:

- ba) Signál „VODU!“ se provede jedním trhnutím lanem, trhnutí se může v rozmezí 10 až 15 vteřin opakovat. V tomto případě znamená signál žádost o zvýšení tlaku.
- bb) Signál „Vodu STAV!“ se provede dvojným trhnutím lanem, trhnutí se může v rozmezí 10 až 15 vteřin opakovat.
- bc) Signál „Nebezpečí! Všichni ZPĚT!“ se provede několikerým rychle po sobě jdoucím trhnutím lanem.

Povinnosti hasiče na místě zásahu

- Plní rozkazy a pokyny (povely) příslušných velitelů,
- Postupují tak, aby zásahem případně způsobená škoda byla co nejmenší,
- Dodržují pravidla spojení,
- Provádějí průzkum v místě svého nasazení a zjištěné poznatky hlásí veliteli jednotky nebo veliteli úseku či sektoru anebo veliteli zásahu,
- Dbají na svoji bezpečnost a bezpečnost ostatních hasičů, používají osobní ochranné pracovní prostředky,
- Varují ostatní při nebezpečí a učiní opatření k jejich záchraně, využívají všech svých znalostí při posouzení míry nebezpečí u zásah,

- Využívají všech svých znalostí, zkušeností a technických možností požární techniky, věcných prostředků a zařízení požární ochrany, získaných při odborné přípravě, dodržují zásady uvedené v Cvičebním řádu jednotek požární ochrany - technický výcvik,
- Nepoužívají oděvní doplňky a předměty nošené na těle nebo při sobě, kterých není pro činnost na místě zásahu třeba a které mohou být při zásahu poškozeny nebo které mohou ohrozit jejich zdraví,

Orientace v zásahovém obvodu jednotky SDH obce

- Hranice hasebního obvodu „vlastní“ jednotky PO,
- Zdroje vody v rámci zásahového obvodu „vlastní“ jednotky PO,
- Průjezdnost komunikací v rámci zásahového obvodu „vlastní“ jednotky PO,